

SIA "VALMIERAS ŪDENS"
informācija par paredzamajiem riska faktoriem

Riska faktoru izvērtējums un to novēršana SIA «Valmieras ūdens» (turpmāk Sabiedrība)

SIA «Valmieras ūdens» izstrādāti virkne normatīvo dokumentu, kuros apzināti iespējamie riski un to ietekme uz Sabiedrības darbības procesiem, kā arī norādīti pasākumi risku novēršanai:

- **SIA „Valmieras ūdens” iekšējās kontroles sistēma korupcijas un interešu konflikta riska novēršanai**
(iekšējās kontroles sistēma korupcijas un interešu konflikta novēršanai (turpmāk – VŪ IKS) sagatavota, pamatojoties uz Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (KNAB) vadlīnijām par iekšējās kontroles sistēmas pamatprasībām korupcijas un interešu konflikta riska novēršanai publiskas personas institūcijā (turpmāk – KNAB vadlīnijas) ar mērķi nodrošināt Ministru Kabineta 17.10.2017. noteikumu Nr.630 “Noteikumi par iekšējās kontroles sistēmas pamatprasībām korupcijas un interešu konflikta riska novēršanai publiskas personas institūcijā” izpildi);
- **Trauksmes celšanas kārtība SIA „Valmieras ūdens”**
(nosaka vienotu kārtību, kādā SIA „Valmieras ūdens” (turpmāk – Sabiedrība) uz darba līguma vai cita veida ar profesionālo darbību saistītu tiesisko attiecību pamata nodarbinātiem darbiniekiem, kā arī personām, kuras sniedz pakalpojumus Sabiedrībai, jārīkojas gadījumā, ja tie vēlas ziņot par iespējamām pārkāpumiem sabiedrības interesēs, un pasākumus, lai nodrošinātu ziņotāja anonimitāti un aizsardzību;
- **SIA “Valmieras ūdens” Ētikas kodekss**
(mērķis ir radīt vienotu ētiskas rīcības normu kopumu, nodrošinot cieņas, uzticības un lojalitātes ievērošanu Sabiedrības darbībā);
- **SIA «Valmieras ūdens» Informācijas drošības politika**
(informācijas drošības sistēmas mērķis ir pasargāt Uzņēmuma darbiniekus, partnerus un klientus no nelikumīgām vai kaitējošām personu tiešām vai netiešām, apzinātām vai neapzinātām darbībām, apstrādājot informāciju un datus, kas nonāk attiecīgo personu rīcībā, kā arī lietojot noteiktu aprīkojumu savu darba pienākumu izpildes vajadzībām);
u.c. normatīvie dokumenti

Riska faktoru izvērtējums un to novēršana SIA «Valmieras ūdens» (turpmāk Sabiedrība)

- **SIA „Valmieras ūdens” iekšējās darba kārtības noteikumi**
(iekšējās darba kārtības noteikumos tiek noteiktas prasības attiecībā uz darba laika organizāciju, darba samaksu, atvaļinājumu piešķiršanas kārtību, darba aizsardzības pasākumiem, darbinieku uzvedības un citiem uz darba kārtību attiecināmiem noteikumiem);
- **SIA „Valmieras ūdens” darbinieku amata apraksti**
(detalizēta pienākumu un atbildības sadale tiek noteikta darbinieku amatu aprakstos);
- **SIA “Valmieras ūdens” vidēja termiņa attīstības stratēģija**
(risku novērtēšana atbilstoši Kapitālsabiedrības vidēja termiņa stratēģijā noteiktajiem mērķiem, veicamajiem uzdevumiem un attiecināmajām normatīvo aktu prasībām);
- **SIA «Valmieras ūdens» gada budžets un investīciju programma**
(noteikti sasniedzamie darbības rezultāti , noslēdzoties gadam tiek izvērtēti riski);
- **SIA «Valmieras ūdens» grāmatvedības uzskaitē un finanšu pārskatu sagatavošana**
(Sabiedrība ievēro Grāmatvedības likuma, Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likuma, nodokļu aprēķina normatīvo dokumentu un saistošo noteikumu, kā arī iekšējo normatīvo dokumentu prasības, kuros aprakstīta aktīvu un pasīvu uzskaitē, nodokļu aprēķins);
u.c. normatīvie dokumenti

Riska faktoru izvērtējums vidēja termiņa attīstības stratēģijā 2020.-2027.gadam

Riski un pieņēmumi - iekšēju un ārēju procesu kopums, kas var pozitīvi vai negatīvi ietekmēt attīstības stratēģijas īstenošanu.

Risku izvērtējums apkopots tabulas veidā, kur izvērtēti risku veidi, to iestāšanās sekas. Riska ietekme un iestāšanās varbūtība izvērtēta trīs līmeņos: zema, vidēja un augsta. Īsi formulēti galvenie riska novēršanas un/vai mazināšanas pasākumi.

Riska veids	Riska apraksts	Sekas	Riska ietekme	Iestāšanās varbūtība	Riska novēršanas/ mazināšanas pasākumi
Stratēģiskais	Teritoriālā reforma	Jaunas stratēģijas izstrāde	augsta	augsta	Iespējamo teritoriju ūdenssaimniecības tīklu plānu, realizēto projektu izpēte
	Deleģējuma līgumu termiņa un teritorijas izmaiņas	Pakalpojumu pieejamības % īpatsvara samazināšanās	vidēja	Vidēja	Nepieciešamas papildu investīcijas, banku aizņēmumi tīklu būvniecībai
	Neparedzamas nodokļu un nodevu sistēmas izmaiņas. Attiecas arī uz sadarbības partneru biznesu.	Izmaksu pieaugums, kurš noved pie tarifa paaugstināšanas	vidēja	vidēja	Sadarbība ar LLPA, LŪKA un LPS, kas saistīta ar nozari ietekmējošu normatīvo aktu izstrādi

Riska faktoru izvērtējums vidēja termiņa attīstības stratēģijā 2020.-2027.gadam

Riska veids	Riska apraksts	Sekas	Riska ietekme	Iestāšanās varbūtība	Riska novēršanas/ mazināšanas pasākumi
Operacionālais (darbības)	Iekšējie krāpnieciskie darījumi	Savstarpējo attiecību pasliktināšanās, uzticības zudums	zema	zems	Darba tirgū konkurētspējīga atalgojuma un darba vides nodrošināšana
	Ārējie krāpnieciskie darījumi	Uzņēmuma reputācijas bēda	vidēja	vidējs	Sniegto pakalpojumu izpildes kontrole
	Neatbilstoša nodarbinātība	Savstarpējo attiecību pasliktināšanās	zema	zems	Darbinieku amata aprakstu aktualizēšana
	Darba drošības prasību neievērošana	Negadījumi darba vietā un laikā	Vidēja	vidējs	Darba risku faktoru izvērtēšana, regulāras instruktāžas, iekšējās pārbaudes, apmācības
	Klienta konfidencialās informācijas neievērošana	Uzņēmuma reputācijas bēda	vidēja	zema	Iekšējo normatīvo aktu ievērošana, darbinieku regulāra instruēšana
	SCADA darbības kļūdas	Virslimita pārsniegums, avārijas situācijas	vidēja	zema	SCADA sistēmas modernizēšana
	Elektroapgādes drošība	Avārijas situācija	augsta	zema	Sadarbība ar siltumenerģijas piegādātājiem un Sadales tīklu, dīzeļģeneratoru periodiskās pārbaudes
	IT un programmatūru darbības un datu drošība	Informācijas, datu zaudēšana	vidēja	zema	Datu kopiju veidošana, regulāra antivīrusa un programmu atjauninājumu uzstādīšana, izmantoto programmu regulāra pārbaude, personificēta piekļuve datiem
	Dabas katastrofas, (plūdi, ugunsgrēks,)	Materiālo vērtību bojājumi, ārkārtas situācija	vidēja	zema	Līdzdalības civilās aizsardzības komisijā, ugunsdzēsības sistēmu uzturēšana un atjaunošana
	Vīrusu pandēmijas (Covid-19)	Cilvēkresursu nepietiekamība, lai veiktu sistēmu apsaimniekošanu	augsta	augsta	Savlaicīgi organizēt darba spēka savstarpēju saskari nelielās 3-4 cilvēku grupās, samazinot inficēšanās riskus, pilnveidot tehnoloģijas klientu attālinātai apkalpošanai un atsevišķu darbinieku grupu attālinātai nodarbināšanai
	Ārējo normatīvo aktu izmaiņas, kas ietekmē Sabiedrības darbību	Ieņēmumu samazināšanās, darbības jomu ierobežojumi	vidēja	vidēja	Sadarbība ar LLPA, LŪKA un LPS, kas saistīta ar nozari ietekmējošu normatīvo aktu izstrādi
	Pakalpojumu sniegšanas līgumu izpilde	Strīdi, tiesvedības	zema	zema	Līgumu noteikumu monitorings un līgumu pārslēgšana

Riska faktoru izvērtējums vidēja termiņa attīstības stratēģijā 2020.-2027.gadam

Riska veids	Riska apraksts	Sekas	Riska ietekme	Iestāšanās varbūtība	Riska novēršanas/ mazināšanas pasākumi
Finanšu	Neprecīza finanšu un naudas plūsmas plānošana, tajā skaitā investīcijas attīstībā	Kredītsaistību palielināšanās	vidēja	zema	Veikt precīzāku sagaidāmo izmaksu aprēķinu budžeta un investīciju programmas sagatavošanā, ievērtējot dažādos riskus
	Sadarbības partneru, kuri līdzfinansē attīstības projektus, finansiālo saistību neizpilde	Projektu izpildes termiņu kavēšana, banku aizņēmumi	zema	zema	Uzraudzīt ES fondu līdzfinansēto projektu ieviešanu, samazinot neattiecināmo izmaksu veidošanās iespējamību (varbūtību)
	Sadarbības partneru līguma saistību neizpilde	Termiņu kavēšana, klientu neapmierinātība	vidēja	vidēja	Izvērtēt un sekot līdzi sadarbības partneru finanšu operatīvai situācijai
	Nepietiekama apgrozāmo līdzekļu aprīte, t.sk. debitoru saistību palielināšanās	Kredītsaistību palielināšanās	vidēja	vidēja	Sekot līdzi rēķinu savlaicīgai apmaksai, organizēt debitoru sanāksmes
	Mājsaimniecību maksātspējas samazināšanās (kopējās sociāli ekonomiskās situācijas pasliktināšanās)	Pakalpojuma apjoma samazināšanās	vidēja	zema	Ievērot, lai ŪK tarifa ietekme uz mājsaimniecības budžetu nepārsniegtu 4%
	Nozīmīgu lielo klientu pakalpojumu apjoma samazinājums	Tarifa pieaugums	augsta	vidēja	Regulārs informatīvs darbs ar lielajiem klientiem
	Izejvielu, materiālu, energoresursu izmaksu pēkšņas un straujas izmaiņas (inflācija)	Izmaksu pieaugums, kurš noved pie tarifa paaugstināšanas	vidēja	vidēja	Attīstīt tehnoloģijas, energoefektivitāti, sekot līdzi tarifu pietiekamībai
	Aizņēmuma procentu likmju kāpums	Atkarīgs no ECB lēmuma palielināt EURIBOR, nosakot to >0	vidēja	vidēja	Piesardzība plānojot izdevumus un peļņu, var radīt nepieciešamību palielināt pakalpojumu tarifus
	Pamatlīdzekļu, kas izbūvēti ES projektos, daļēja vērtības neatgūšana, proporcionāli ES fondu līdzfinansējumam (ŪKT 69-85%)	Kredītsaistību palielināšanās	vidēja	Augsta	Diskusijas (t.sk. LŪKA, LSUA) ar SPRK par tarifu aprēķina metodikas maiņu

Riska faktoru izvērtējums vidēja termiņa attīstības stratēģijā 2020.-2027.gadam

Riska veids	Riska apraksts	Sekas	Riska ietekme	Iestāšanās varbūtība	Riska novēršanas/ mazināšanas pasākumi
Reputācijas	Negatīva sabiedrības viedokļa veidošanās par sniegto pakalpojumu kvalitātes un cenas atbilstību	Pakalpojuma apjoma samazināšanās	vidēja	Zema	Klientu informēšana, mediju iesaiste, sabiedriskās apspriešanas pirms tarifu izmaiņām
	Klientu neapmierinātība, sūdzības par ūdens kvalitāti	Pakalpojuma apjoma samazināšanās	vidēja	Zema	1. Nodrošināt un attīstīt dzeramā ūdens kvalitātes monitoringu, info publicēt mājas lapā 2. Pārdomāta sabiedrības informēšana par piegādātā ūdens kvalitāti
	Negodīga attieksme pret sadarbības partneriem un kontrolējošiem dienestiem	Pastiprināta kontrole, uzticības zudums	vidēja	zema	1. Godīga un savlaicīga sadarbības partneru un sabiedrības informēšana 2. Sadarbība ar uzraugošām institūcijām

Riska faktoru izvērtējums vidēja termiņa attīstības stratēģijā 2020.-2027.gadam

Riska veids	Riska apraksts	Sekas	Riska ietekme	Iestāšanās varbūtība	Riska novēršanas/ mazināšanas pasākumi
Atbilstības	LV spēkā esošā normatīvā regulējuma prasību (t.sk. LBN) neievērošana	Soda sankcijas	vidēja	zema	Darbinieku apmācības, informēšana par izmaiņām likumdošanā
	Pašvaldību saistošo noteikumu neievērošana	Soda sankcijas	vidēja	zema	Darbinieku apmācības, informēšana par izmaiņām saistošajos noteikumos
	Iekšējo normatīvo aktu neievērošana	Disciplinārsods	vidēja	Zema	Darbinieku apmācības, informēšana par izmaiņām iekšējos normatīvajos aktos
	Licenču, atļauju prasību pārkāpšana	Licenču, atļauju anulēšana	vidēja	zema	Preventīvi risku novēršanas pasākumi

Riska faktoru izvērtējums vidēja termiņa attīstības stratēģijā 2020.-2027.gadam

Riska veids	Riska apraksts	Sekas	Riska ietekme	Iestāšanās varbūtība	Riska novēršanas/ mazināšanas pasākumi
Vides piesārņojuma	Attīstās uzņēmējdarbība ūdens ieguves vietu sanitārajā aizsargjoslā	Pieaug izmaksas ūdens sagatavošanā	augsta	zema	Tehniskās prasības būvprojektu izstrādē, piesārņojošās darbības kontrole
	Rūpnieciskā piesārņojuma pieaugums	Izmaksu pieaugums attīrīšanas procesā, avārijas situācija	augsta	vidēja	Priekšattīrīšanu izbūve ražošanas uzņēmumos un kontrole
	Vides piesārņojuma radīšana (BNAI) tehnoloģiskā procesa rezultātā (avāriju)	Virslimita maksājumi	vidēja	zema	Regulāra iekārtu atjaunošana, SCADA modernizēšana, operatīva reaģēšana